

Gongd á aftur marknamálið

Oddagrein

NÓGV bendir á, at tað nú kemur gongd á aftur samráðingarnar um marknið millum Føroyar og Bretland. Ikki minst hava røddir frá bretska siðu - seinast í Sosialinum í dag - lagt upp til, at málið verður loyst einaferð með alla. Í farnu viku legði bretska orku-málaráðharrin út við eini innbjóðing til nýggjar samráðingar. Síðani bretar komu við einum útspæli í juni 1997 hava feroingar mestsum lagt málið á ís, og nú vona bretar, við tað at bæði londini hava nýggjar stjórnir, at feroingar koma við einum nýggjum útspæli.

HÓAST tað er rætt at tíðna málið uppáftur, tí tað tæni ongun endamáli bara at standa og bíða, so ræður kortini um frá feroyskari siðu at halda hovið kalt. Her kann í veruleikanum verða talan um so stór virði, at hvørt eitt stig má viðgerast og umhugsast neyvt. Eftir okkara tykki er málið í góðum hondum hjá verandi lögmanni, hjá ótroystiliga og dugnaliga samráðing-arleiðara okkara og vónandi eisini hjá Uttanlands-nevndini. Vit hava varhugan av, at øll hesi vita, hvat tey gera og taka einki stig, sum kann oyðileggja sök okkara. Hinvegin er tað eisini umráðandi, at hesi heldur ikki drála og seinka málið - uttan at tað tæni nœkrum endamáli.

VIT vita ikki, hvat útspæl feroingar fara at koma við. Tað er eisini eitt sindur óheppið, tá danski orku-málaráðharrin letur leka út, at feroingar eru tilreiðar at ganga vit til eitt kompromi. Hetta kann vera við til at skaða taktisku støðu okkara. Hinvegin er orðið kompromi sera breitt og liðiligt, so tað nýtist ikki at merkja, at feroingar við tí eru við at draga í land og bara ganga inn fyrri bretska krøvum. Langtífrá.

HINVEGIN er greitt, at vilja vit eina samráðingarloysn, so má larast onkunstaðni. Men sum blaðið hevur skilt, so eru bretska krøvini framvegis so viðgongd, at tað er ikki hugsingur um hjá feroingum at steðga her og góttaka eitt kompromi. Hóast tað er rætt sum bretska sendiharrin sigur við Sosialin í dag, at tað ikki beinleiðis er rætt at leggja samráðingarnar um fiskimarkið á sinni til grund fyrri landgrunnsmarkinum, so er hetta kortini eitt og sama mál.

ALTJÓÐA havrætturin gongur meira og meira tann vegin, at mark millum lond skulu vera logisk og praktisk. Og eitt bretska landgrunnsmark, sum liggur langt innan fyrri eitt feroyskt fiskimark er bæði ólogiskt og ópraktiskt fyrri ikki at siga burturvið. Hvat gera bretska okkarmyndugleikar, tá feroyskir fiskivinnuymyndugleikar ikki vilja góttaka leiting í fiskiríkum økjum inni á feroyska landgrunninum!!! Nakað annað er so at tosa um loysnir ella kompromiir, sum kunnu hugast at leggja innan fyrri ymskar uppfatanir av einum fiskimarki. Og vit gita - við tí innliti vit gjøgnum tíðina hava fingið í hetta stóra mál - og tað er her svarið skal finnast. Og vit halda tað vera skeið av feroingum at ganga við til loysnir, sum víkja nógv frá teimum ymsu útlæggingunum av fiskimarkinum. Tá avtornar má so finnast ein linja, sum liggur onkunstaðni millum ymsu versiónirnar av fiskimarkinum. Hetta vil vera logiskt og praktiskt og tá sleppa vit eisini undan at taka støðu til tey fullkomiliga órimuliga bretska krøvini um eitt mark, sum gongur langt inn á tann feroyska landgrunnin.

TAD skal vera vón okkara, at bretska stjórnin ikki fer at seta kilar í eina komandi feroyska útbjóðing. Minsta-krav okkara, sum bretar mugu viðurkenna - um tað ikki finst eina loysn nú - má vera, at teir ikki fara at gera krøv galdandi innan fyrri okkara designering, eftir at vit hava bjóðað út. Tað vil vera ein dáragerð, og mugu okkara fólk tryggja seg, at bretar ikki leggja okkum hesa forðing í vegin, um loysn ikki finst í bræði. Visið tykkum sum góðar grannar, tá fara bæði tit og vit at heysta fruktirnar av einum oljuútvíkingi á øllum Atlantsmótinum. Spælið ikki við vøddunum og tvingið feroingar bara til at velja onnur lond og teirra fyrstokur sum okkara framtíðar samstarvspartnarar. Vit eru næstu granar, latið okkum eisini vísa tað í verki.

Sosialurin

Viðmerking:

Samgongan skal tingast um eina vøru, sum 3/4 av fólkinum ikki vil hava

Við lögtingsmáli nr. 5/1998 biður landsstýrismaðurin Hogni Høydal vegna landsstýrið um heimild at fara til Danmarkar at samráðast um ta skipaðu loysingina, sum hon nú verður nevnd. Hetta kemur rættliga bak upp á okkum í Javnaðarflokkinum, sum á landsfundi um 14 dagar m.a. skulu viðgera loysingina hjá samgonguni. Satt at siga so væntaði eg frið um hetta mál, til tað frábodaða aðalorðaskiftið skuldi vera. Hóast vit ongan møguleika hava at viðgera málið innanflokks, t.v.s. í øllum flokkinum, so veit eg, hvat mínir egnu veljarar vænta av mær. Eg eri ikki valdur at taka loysingina við tjóðveldinum, utt frá hesum má eg arbeida.

Politikkur er at virka fyrri tí, man heldur vera rætt og kempa ímóti tí, man heldur vera til skaða fyrri samfelag.

Í hesum føri biður landsstýrið um óavmarkaðar heimildir at samráðast um lagnuna hjá øllum feroingum og vit ána ikki, hvørjum úrsliti tað kemur heim aftur við.

Javnaðarflokkurin hevur biðið um samstarv, men samgongan koyrir sítt solo-løb, tí verður tað eisini uppgávan hjá samgonguni at sannføra fólkið um, at loysingin er tað rætta. Hetta verður ein trupul uppgáva, tá ið fólkaatkvøðan verður.

Aðalmunurin millum Javnaðarflokkin og Tjóð-

veldisflokkurin er tann, at meðan Tjóðveldisflokkurin setur tjóðskapin fremst, stríðist Javnaðarflokkurin fyrri vælfærd og trygd fyrri allar borgarar. So tá ið Tjóðveldisflokkurin ber flaggið so høgt, at beinin ikki røkka niður á jørdina, so eru vit ikki við longur.

Sjálvstýrispolitikkurin hjá samgonguni er í stuttum tann, at landsstýrið fer til Danmarkar at samráðast um yvirtøku av øllum málsøkjum og figging til fram-haldandi rakstur av samfelagnum.

Heimafturkomnir verður fullveldið Føroyar proklamerað. Ein hálvan tíma seinni ella so verður heitt á danskar myndugleikar um at umsita somu málsøkir, sum teir tógevi stríð hava tingið seg fram til at yvirtaka.

Skil tað hvør ið kann, eg skilji tað ikki. Annars helt eg, at tjóðskaparkensla hevði nakað við stoltleika at gera, men hetta er tað óvutta, tað er eyðmjúkandi. Og hvat fara danskir myndugleikar at siga til, at ein so smál samgonga kemur niður at tingast um eina »vøru«, sum einans 25% ynskja sær, og heili 75% av fólkinum eru ímóti. Verða teir tiknir fyrri fult? eg yvist.

Lurtar tú eftir teimum almennu fjølmiðlunum, so fært tú ta fatan, at fullveldið Føroyar longu er veruleiki. Størsta álvarsmál í útvarpinum á ólavsøku var at leggja tann nýggja tjóðar-

dagin í kalenderarnar, og fjølmiðlarnir vilja verða við, at orsøkin til, at norðmenn vístu lögmanni blíðskap, er tann, at fullveldi er á trappuni.

Hetta uppskotið gongur bara 4. ella 5. hvørjum feroingi á møti, og et heiti tí staðiliga á lögtingið um at fella tað, tá tíðin kemur.

Eitt annað er, at fólkið ynskir broytingar í ta ríkis-rættarlugu stöðuna, men harfrá til loysing er eitt langt løp. Javnaðarflokkurin ynskir eina sjálvstýrislóg, sum ger øll mál Føroyar-Danmark ímillum til mál, ið kunnu yvirtakast, tá fólkið ynskir tað, og tá ið búskaparligar umstøður loyva tí.

Javnaðarflokkurin ynskir búskaparligt frælsi fyrst og síðan politiskt frælsi. Samgongan gongur bara eftir tí politiska frælsinum, og hetta ger málið veruleika-fjart. At trúgva tí, at vinnulívið skal geva eina milliard meira í inntøku til lands-

kassan, bert tí vit loysa, er tað reina utopi. Virðiligari er at seta sær búskaparlig mál, tá kemur frælsið av sær sjálvum.

Hesa setuna eru 5 mál lögð fyrri tingið. Tvey av teimum snúga seg um loysingina. Heimahjálpin hevur rópt neyðarróp alt summar uttan at fáa hjálp. Heta er ein greið prioritering av einari borgarligari sjálvstýrissamgongu, og eitt dømi um hvat tey gomlu og veiku kunnu vænta sær, tá ið almannaverkið verður skorið eftir feroyskum leisti, sum sagt verður.

Annars skuldi rívan verið at trivi í hjá samgonguni: Eitt niðurslitið sjúkrahús, endurnýgging av skipaflo-tanum, marknatráttan við Onland, pensiónir, sum eru afturútsigldar, arbeiðsloysi stórt í þortum av landinum, reallønir lækkar, kommunuskuldin og samráðingar við ES fyrri at nevna nøkur hissin mál.

Líkindir skuldu verið at gjørt munandi sosialar ábøtur. Fiskaprisirnir eru tví-faldaðir eftir stutta tíð, og hetta má geva met yvirskot á fíggarlógina í ár.

Samanutikið eru mong átrokandi álvarsmál at loysa, sum hava nógv størri tvingning enn hetta málið, og fær tað tí ikki mína undir-tøku.

Dan Reinert Petersen

Tøkk

Hjartaliga takk fyrri sýnda samkenslu, tá kæra mamma, verumamma, omma og langomma okkara

RAGNHILD JUSTESEN
Tórshavn

doyði og varð jarðað.

Ein serstøk tøkk til tykkum á Lágargarði, sum vóru um hana.

Takk fyrri bønarhald á Lágargarði, tøkk til prest, sangarar, kirkjutænara, berarar og gravarar.

Takk út sum á ymsan hátt hjálptu til við jarðarferðina.

Takk fyrri kransar og blómur, takk til tykkum øll sum fylgdu mammu til hennara seinasta hvíldarstað.

Familjunnar vegna

Nancy, Asbjørn, Martin, Elin og Jórur

†

Kunngjørt verður hervið ætt og vinum, at okkara kæri maður, abbi og pápi

INGVALD HANSEN

f. 9.12.1928 í Tórshavn,
búitandi í Keypmannahavn

andaðist á Herlev sjúkrahúsi hósdagin 27. august 69. ára gamal.

Jarðarferðin verður úr Gladsaxe Kirke týsdagin 1.9. kl. 11.00.

Fyri tey avvarðandi

Ingvald, Beiggjan og Vivi